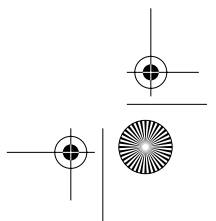
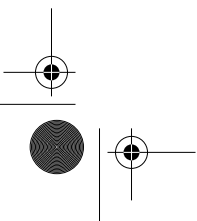
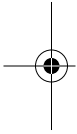
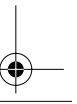
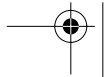
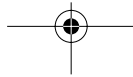
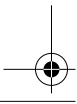
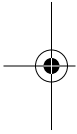
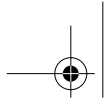
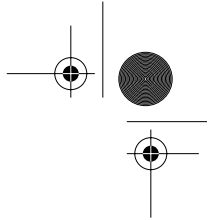

Nasjonalregnskapet

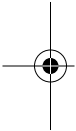

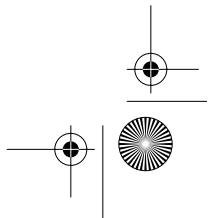
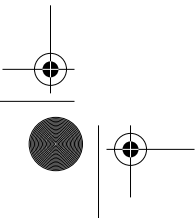
Erling Joar Fløttum

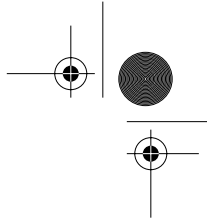
Nasjonalregnskapet

Systemet og utformingen i Norge

UNIVERSITETSFORLAGET

© Universitetsforlaget 2006

ISBN-13: 978-82-15-00932-2

ISBN-10: 82-15-00932-8

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med rettighetshaverne er enhver eksemplarframstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov eller tillatt gjennom avtale med Kopinor, interesseorgan for rettighetshavere til åndsverk. Utnyttelse i strid med lov eller avtale kan medføre erstatningsansvar og inndragning, og kan straffes med bøter eller fengsel.

Henvendelser om denne utgivelsen kan rettes til:

Universitetsforlaget AS

Postboks 508 Sentrum

0105 Oslo

www.universitetsforlaget.no

Boken er utgitt med støtte fra Lærebokutvalget for høyere utdanning

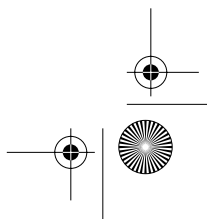
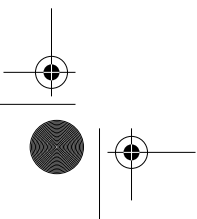
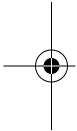
Omslag: Anne Fløttum og Kai Mikalsen

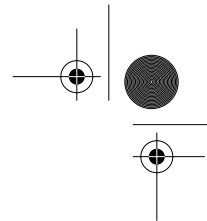
Sats: Rusaanes Bokproduksjon

Trykk og innbinding: AIT TRYKK Otta AS

Boken er satt med: Times 10/13

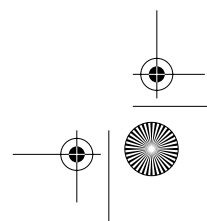
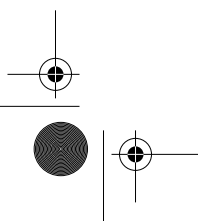
Papir: 90 g G-print

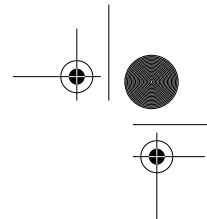

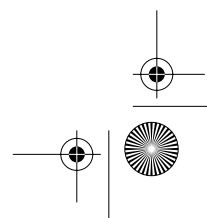
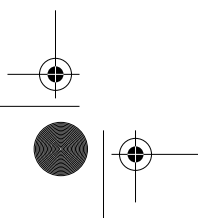
Innhold

Forord	9
Kapittel 1 Hva er nasjonalregnskapet?	11
1.1 Hva er et nasjonalregnskap?	12
1.2 Nasjonalregnskap og bruttonasjonalprodukt (BNP)	16
1.3 Viktige bruksområder for nasjonalregnskapet	18
1.4 Generelle prinsipp i nasjonalregnskapet	21
1.5 Historikk om nasjonalregnskapet	24
Oppsummering	28
Kapittel 2 Nasjonalregnskapets oppbygging – enheter og grupperinger ...	30
2.1 Introduksjon av nasjonalregnskapssystemet	31
2.2 Oversikt over nasjonalregnskapssystemet	32
2.3 Enheter og grupperinger av enheter i nasjonalregnskapet	35
2.4 Enhetene, næringene og sektorene i nasjonalregnskapet i Norge	38
2.5 Avgrensning av den nasjonale økonomien	39
2.6 Avgrensningen av norsk virksomhet	41
2.7 Produktiv virksomhet og produksjon	42
2.8 Markedsrettet og ikke-markedsrettet produksjon	43
2.9 Næringsgrupperingen og produktgrupperingen i nasjonalregnskapet ..	45
2.10 Klassifikasjon av institusjonelle sektorer	48
2.11 Grupperingene av konsum i nasjonalregnskapet	50
2.12 Gruppering av kapital i nasjonalregnskapet	52
2.13 Klassifikasjonene i det norske nasjonalregnskapet	54
Oppsummering	59
Vedlegg 1: Næringsgrupperingen Versjon A60 – tosifret NACE	60
Vedlegg 2: Konsumgrupperingen i nasjonalregnskapet i Norge – Konsum i husholdninger etter formål (konsumgrupper)	61
Kapittel 3 Nasjonalregnskapets begrep og konti	65
3.1 Rammeverk og begrep i nasjonalregnskapet	66
3.2 Kontosystemet i nasjonalregnskapet	67
3.3 Produktbalanser og produksjonskontoen	69
3.4 Inntektskontiene	72
3.5 Kapitaldannelse, balanser og balanseendringer	79

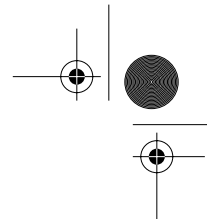

3.6	Konto for utlandet	88
3.7	Kontosystemet for nasjonalregnskapet i Norge.	89
	Oppsummering	91
	Kapittel 4 De sentrale beregningene i det årlige nasjonalregnskapet	93
4.1	Ulike metodeopplegg for å beregne BNP	94
4.2	Produksjonsmetoden – kildebruk og beregningsmetoder	95
4.3	Utgiftsmetoden – kildebruk og beregningsmetoder	107
4.4	Inntektsmetoden – kildebruk og beregningsmetoder	116
4.5	Avstemmingsopplegg i BNP-beregningene	119
4.6	Beregningene fra BNP til BNI	121
4.7	Internasjonal evaluering av det norske nasjonalregnskapet.	122
	Oppsummering	127
	Vedlegg: Hovedtall fra nasjonalregnskapet – illustrert i tre tabeller med sammenlignbare tall for 12 nordeuropeiske land	128
	Kapittel 5 Fastprisberegningene i det årlige nasjonalregnskapet	132
5.1	Metodeopplegg og valg av basisår	133
5.2	Viktige trekk ved fastprisberegningene i det norske nasjonalregnskapet	135
5.3	Pris- og volummål – Internasjonale standarder og prinsipp	137
5.4	Krav om ytterligere forbedringer	141
5.5	Kjøpekraftspariteter og internasjonale sammenligninger	146
	Oppsummering	149
	Vedlegg: Hovedtall fra nasjonalregnskapet – en tabell med sammenlignbare tall for 12 nordeuropeiske land	151
	Kapittel 6 Beregningene av nasjonalregnskapstall for realkapital og sysselsetting.	152
6.1	Realkapitalen i nasjonalregnskapet.	153
6.2	Nasjonalformuen og nasjonalregnskapets kapitalbegrep	156
6.3	Sysselsetting og arbeidskraft i nasjonalregnskapet.	158
6.4	Produktivitetsmål.	163
	Oppsummering	168
	Vedlegg: Hovedtall fra nasjonalregnskapet – en tabell med sammenlignbare tall for 12 nordeuropeiske land	169
	Kapittel 7 Produktkryssløpet og input–output i nasjonalregnskapet	170
7.1	Statistikkbaserte kryssløpstabeller	171
7.2	Tilgangstabellen	175
7.3	Anvendelsestabellen	178
7.4	Analytiske kryssløpstabeller	181
7.5	Analysen av kryssløpsdata.	183
	Oppsummering	189

Vedlegg: Hovedtall fra nasjonalregnskapet – to tabeller med sammenlignbare tall for 12 nordeuropeiske land	190
Kapittel 8 Beregningene av kvartalsvise nasjonalregnskapstall	193
8.1 Rammeverket i kvartalsvis nasjonalregnskap	194
8.2 Hovedmetoder og prinsipp i kvartalsregnskapet	195
8.3 Produksjonsmetoden: Viktigste statistikkilder og beregningsmetoder . .	199
8.4 Utgiftsmetoden: Viktigste statistikkilder og beregningsmetoder	206
8.5 Inntektsmetoden: Viktigste statistikkilder og beregningsmetoder	208
8.6 Avstemmingsopplegg – bruk av modeller og sesongjustering	209
Oppsummering	212
Vedlegg: Hovedtall fra nasjonalregnskapet – en tabell med sammenlignbare tall for 12 nordeuropeiske land	213
Kapittel 9 Beregninger av historiske nasjonalregnskapstall	215
9.1 Historiske nasjonalregnskapstall for Norge	216
9.2 Hovedmetoder i historisk nasjonalregnskap	219
9.3 Arbeidet med å oppdatere og utvide historisk nasjonalregnskap i Norge	221
9.4 Erfaringer med sammenlignbare internasjonale lange tidsserier bakover.	221
Oppsummering	223
Kapittel 10 Beregningene i det institusjonelle sektorregnskapet og utenriksregnskapet	224
10.1 Utviklingen i arbeidet med institusjonelt sektorregnskap	225
10.2 Hovedsektoren ikke-finansielle foretak	228
10.3 Hovedsektoren finansielle foretak	229
10.4 Hovedsektoren offentlig forvaltning	229
10.5 Husholdningssektoren	231
10.6 Ideelle organisasjoner	232
10.7 Beregningene for sektoren utlandet	233
10.8 Utenriksregnskapet	234
10.9 IMF's internasjonale standard for utenriksregnskap og internasjonale rapporteringskrav	242
Oppsummering	244
Vedlegg: Hovedtall fra nasjonalregnskapet – to tabeller med sammenlignbare tall for 12 nordeuropeiske land	245
Kapittel 11 Satellitter til nasjonalregnskapet	248
11.1 Satellittbegrepet som idé.	249
11.2 Kategorier av satellittregnskap	250
11.3 Satellittregnskap for turisme.	252

11.4 Satellittregnskap for helseøkonomi.	257
11.5 Fylkesfordelt nasjonalregnskap.	258
11.6 Satellittregnskap for ulønnet husarbeid.	262
11.7 Satellittregnskap for integrert økonomi og miljø	264
Oppsummering.	266

Kapittel 12 Måleproblemer, usikkerhet og kvaliteten på

nasjonalregnskapstallene	268
12.1 Generelt om måleproblemer og usikkerhet i nasjonalregnskapet	269
12.2 Revisjoner i nasjonalregnskapet	271
12.3 Revisjonsanalyser og kvalitetsmålinger i nasjonalregnskapet.	273
12.4 Dekningsgraden i nasjonalregnskapet – svart økonomi og illegale aktiviteter	276
12.5 Kvalitetsmessige utfordringer i nasjonalregnskapet framover	279
Oppsummering.	286

Appendiks 1: Viktige begrep med definisjoner i nasjonalregnskapet	286
--	------------

Appendiks 2: Liste med forkortelser.	292
---	------------

Referanser og annen litteratur	294
---	------------

Stikkord	301
---------------------------	------------

